

NYE MENINGER NO

Populæridealisme

Det er ganske skummelt at det skulle så mye hat og hets til før idealismen våknet i tilsynelatende menneskerettighetsforkjemperhjerter. Øst-Europeiske romfolk hadde det jævlige i Norge også før det ble akseptert å hetse dem i avisene.

Nå er det blitt kult å støtte romfolk. Greit nok, men hvor er den sentrale politikeren som tør å være et ordentlig motsvar til de egoistiske stemmene som har fått dominere debatten fra dag en? Musikere, kunstnere, forfattere og andre apolitiske, kjente personer har stått opp mot den åpenbare urettferdigheten, men hvor er de som både er godhjertede og har vedtaksmyndighet? Enten er det så mye fremmedfrykt og hat blant velgerne, at det er for risikabelt å vise litt partipolitisk godhet, eller så har idealismen sloknet hos ledelsen på venstresiden.

Varaordfører i Oslo, Libe Rieber-Mohn (Ap), sa i forbindelse med debatten om fattige romfolk i Norge, til Dagbladet at det er viktig å «regulere tiggervirksomheten», og at det ikke er greit «at offentlig byrom brukes på en måte som skremmer andre fra å bruke parker og uterom.» Når Ap, som eneste sterke stemme som kan dra i motsatt retning av Frp og Høyre i denne saken, har en såpass nøytral tilnærming til debatten, hvem skal da virkelig vise at dette handler om mennesker som trenger hjelp?

● Les hele Aina Helgeims innlegg på nyemeninger.no

“Jeg vil ikke si at en ytring i lunsjpausen på jobben er en offentlig ytring.»

Jofrid H Gjesme på nyemeninger.no

STIAN BROMARK
Debattredaktør

Kronikk: 6000 tegn inkl. mellomrom.
Hovedinnlegg: 4000 tegn.
Innlegg/replikk: 2000 tegn.
Kortinnlegg: 800-1500 tegn.
Sendes til: debatt@dagsavisen.no

Legg ved portrettfoto. Innleggene kan legges ut på nett. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

EKEBERG: Skulpturpark i Ekebergskogen er ødeleggende for kulturmiljøet og en uverdige ramme for kulturminnene til Oslos eldste historie. Når riksantikvaren svikter, må miljøvernministeren gripe inn.

Ødeleggelse av kulturmiljø

KRONIKK

MARIANNE SUNDE

Leder av Folkeaksjonen for bevaring av Ekebergskogen

«Kulturminner skal brukes» skrev riksantikvar Jørn Holme i et forsvar mot kritikken mot seg i sommerens debatt. Men kulturminner skal ikke misbrukes. Riksantikvaren har gitt tillatelse til at Christian Ringnes kan få sette opp 80 skulpturer, opptil åtte meter, lage nye veier, felle trær og fjerne undervegetasjon på nesten tolv dekar, fjerne vegetasjonsdekke på over ti dekar, erstatte med 3,7 dekar betong og 6,8 dekar sådd gressbakke, grave, pigge, spreng, fjerne eller flytte masser i Ekebergskogens mest verdifulle midte. Samt bygge vanddam og paviljong på steinalderlokaliteter. Alt dette er ren ødeleggelse av et kulturminneområde, som riksantikvaren i 2006 ble oppfordret til å søke om å få på UNESCOs liste over verdens natur- og kulturarv.

Det er gitt tillatelse (uten konsekvensutredning) til en plattning i betong og plast, formet som Skrik, for å løse turister inn til Munchs (høyst usikre) «inspirasjonssted» for maleriet – men bak restauranten til Ringnes.

Investoren hadde ingen anelse om kulturminner i Ekebergskogen da han kjøpte Ekebergrestauranten og kastet sine øyne på skogen rundt. For ham åpenbarte kun en eiendomsutviklers drøm seg: «Beliggenhet, beliggenhet, beliggenhet». For å erobre Oslos siste sentrumsnære friluftshallmenning, kom han på den idé å ville gi en «gave» til Oslo, en skulpturpark til «kvinnens pris».

Byantikvaren var svært kritisk og skrev i et notat i 2006: «Parkens tema kan med fordel heller dyrke stedets kvaliteter og historie fremfor distraherende og potensielt skadelige moderne elementer. (...) «Byantikvaren er kritisk til parkkonseptet slik det til nå er presentert skriftlig og muntlig. Et større antall skulpturer og moderne tiltak spredt rundt i terrenget vil ventelig være i stor konflikt med arkeologiske kulturminner i området, og kreve dispensasjon fra kulturminneloven. Dispensasjon kan ikke forventes». Byrådsavdeling for byutvikling stemplet notatet hemmelig, og ga ordre om å fortsette arbeidet for en avtale med Ringnes-stiftelsen. Under en lovpålagt arkeologisk undersøkelse sommeren 2009, ble det gjort nye funn, og en sensasjon ble avdekket. Oslos historie var nå endret. Det ble funnet steinalderlokaliteter som var 2000 år eldre enn noen tidligere funn i Oslo. Inntil da hadde man mindre enn ti steinalderfunn i hele Oslo, og bare i planområdet fant man 16. Skogen, der sjøkanten lå i steinalderen, viste seg å være et sammenhengende kulturminneområde gjennom 10.400 år. Det ble funnet en

ØDELEGGENDE: Kristian Ringnes vil ødelegge over 10.000 år gamle kulturminner med sin skulpturpark, skriver kronikkforfatteren. Bildet viser aktivister som slår ring om Ekebergskogen. FOTO: HILDE UNOSEN

mengde skålgroper, til og med figurristninger. Man gjorde 185 funn fra både historisk og forhistorisk tid.

Hva gjorde Oslo kommune nå? Kalte inn til pressekonferanse? Sørget for en offentlig debatt om hvordan kulturminnene og skogen burde forvaltes for kommende generasjoner? Sa byantikvaren klart og tydelig fra om at kulturminnene må bevares i sitt eget kulturmiljø, i naturen, at det ville bli feil om skolebarn skulle måtte lære om «Steinalderliv på Ekeberg» i et skulpturparkmiljø preget av en manns idé? Nei, kommunen holdt funnene hemmelig. Mens offentligheten var uvitende,

utvidet kommunen, sammen med byantikvaren og Ringnes, parkområdet med 50 (femti) dekar slik at planene til Ringnes ikke skulle torpederes av funnene. Intet folkevalgt organ hadde ennå fått skulpturparksaken til behandling. Da redaktøren i Nordstrands Blad ville undersøke rykter om at det var gjort funn som endret Oslos historie, ble dette avkreftet av byantikvaren. Da nyheten først ble offentliggjort i desember 2009, skrev redaktør Ivar Brynildsen: «I oktober fikk vi ingen kommentarer fra byantikvaren om hvilke funn som var gjort i løpet av sommerens utgravninger på Ekeberg. Derimot fikk vi beskjed om at det ikke var gjort noen spesielt interessante funn.»

I neste omgang anbefalte byantikvaren overfor riksantikvaren at det ble gitt dispensasjon fra kulturminneloven og at kulturminneområdet ble bygget ut til en skulpturpark. Stikk i strid med det etaten sto for i 2006. Når Folkeaksjonen kontakter Jørn Holme denne våren, og viser til at byantikvaren har vært politisk presset i saken, sier han: «Byantikvaren har plikt til å rapportere til riksantikvaren dersom etaten er politisk presset». Når vi så skriver til Holme og dokumenterer

våre påstander, får vi til svar: «Riksantikvaren er ikke lenger part i saken». Da riksantikvaren i mars 2006 mottok forslag om å få Ekebergåsen på UNESCOs liste over verdens natur- og kulturarv, var det på grunnlag av geologi som er unik i verden, biologisk mangfold og kulturminner, og på grunnlag av at åsen er en del av Oslos identitet gjennom alle tider. Forslaget var blant annet utarbeidet av tidligere direktør ved Naturhistorisk Museum, professor Elen Roaldset, og det ble sendt kopi til Oslo kommune. Funnene i 2009 burde gjøre det mer aktuelt å realisere dette forslaget. Men hva skjedde? Det viser seg nå at riksantikvarens saksbehandler i skulpturparksaken ikke engang visste om UNESCO-forslaget. Hvorfor er dette forslaget heller ikke fulgt opp av Oslo kommune? Hva har det hatt å si for at UNESCO-forslaget ble lagt dødt, at Ringnes kom med sin henvendelse til Oslo kommune om å gi en «gave», og tilbød seg å betale for forprosjektet, som inkluderte saksbehandlingen i kommunen?

Byantikvaren har sørget for at en del kulturminner planlegges formidlet i skulpturparken. Men kulturmiljøet er imidlertid også lovbeskyttet. Slik er imidlertid vurderingen i konsekvensutredningen: «Ift kulturminneloven § 3 vil det være en vurdering av hvorvidt disse skulpturene framstår som «utilbørlig skjemmende» visuelt ift. området som et samlet kulturmiljø. Det er tiltakshavers vurdering at skulpturer og kulturminner kan være gjensidig berikende».

Det er opplysende at det er tiltakshaver, ved Ringnes, som vurderer det slik. Når Oslos politikere ikke er seg sitt ansvar bevisst, når byantikvaren underordner seg og ikke opptre som seg selv, når riksantikvaren overlater avgjørelser til «lokaldemokrati» og pengemakt, må miljøvernministeren gripe inn. Kulturminnene er av nasjonal interesse og viktige i europeisk historie. Og de må bevares i sitt eget kulturmiljø. Reguleringsplanen må kjennes ugyldig, og en ny må utarbeides.

BOLIG: Oslo har plass til mange nye innbyggere, men det må arbeides mer målrettet for å øke takten i boligbyggingen.

Det må bygges i hele byen!

DEBATT

ODD EINAR DØRUM

Bystyrerepresentant for Venstre

DEBATT

ESPEN OPHAUG

Bystyrerepresentant for Venstre

Sommeravisene har vært fulle av artikler og debattinnlegg om boligutfordringene i Oslo. Aps Anders Røberg-Larsen tar i Dagsavisen 1. august til orde for økt fortetting på Vestkanten. Røberg-Larsens bidrar i en viktig debatt.

Venstre er enig i at det må bygges mer langs kollektivknutepunktene, også i vest, og vi er for en fornuftig og tilpasset fortetting der hvor forholdene ligger til rette for det. Et viktig grep i Oslo vest er å bygge/fortette i aksene Skøyen/Karenslyst/Lysaker - her bør det på sikt kunne gjøres plass til 5-10 000 nye boliger - og å øke antall boliger på Filipstad. Men vårt hovedbudskap er at det må bygges mer i hele byen.

Oslo har plass til mange nye innbyggere, men det må arbeides mer målrettet for å øke takten i boligbyggingen. Vi trenger regionale programmer som sikrer helheten i nye boligprosjekter med kollektivtransport, skoler og barnehager og som ivaretar målsettingen om variasjon i bebyggelsen og utvikling av gode lokale sentra. Det må stimuleres til en variasjon i boligbyggingen som er i samsvar med målet om fjerne sosiale skillelinjer mellom bydelene. Dette krever

en aktiv kommunal boligpolitikk, der blant annet saksbehandlingstiden må ned i hele byggesakskjeden i Oslo.

Venstres mål i boligpolitikken er at alle som ønsker å bo i Oslo skal kunne få en god og trygg bolig, at alle som ønsker det skal kunne eie sin bolig, men at vi også må sørge for et større tilbud av utleieboliger, at boligbyggingen skal brukes aktivt i arbeidet for å fjerne sosiale skillelinjer i byen, at arkitektonisk kvalitet, gode miljøløsninger og tilpasning til lokalmiljøet skal prege alle boligprosjekter. For Venstre er det helt avgjørende at kommunen sørger for at alle større boligprosjekter knyttes sammen med gode kollektive kommunikasjonsstilbud.

Men hvor skal det så bygges? I tillegg til de nevnte prosjektene med stort boligpotensiale i Oslo vest, Skøyen/Karenslyst/Lysaker og Filipstad, er det fremdeles stort boligpotensiale i de store prosjektene Ensjø/Etterstad, Økern/Løren/Ulven, Grefsen stasjonsby og Sørenga. Her må byrådet medvirke til at utbyggingstakten holdes oppe. I Oslo sør er det viktig at kommunen bidrar til å realisere utbyggingspotensialet på Skullerud og Mortensrud. På lengre sikt må Gjersrud/Stensrud bygges ut, da er det viktig å sikre banetilnytning. All erfaring viser at nærhet til skinnegående kollektivtrafikk øker et områdes popularitet.

I Groruddalen er det flere områder som kan transformeres til gode boområder. Byrådet må i samarbeid med utbyg-

gerne jobbe frem konkrete utbyggingsplaner for Breivollbyen, Haugenstua/Nedre Rommen og Furusetbyen. Vi mener også at det bør utvikles nye småhusområder for eksempel på Rommen og Romsås.

Oslo trenger også et økt antall utleieboliger, særlig viktig er utbygging av studentboliger. Oslo har, som vertskapsby for landets største universitet og en rekke høyskoler, et ansvar for at studentene får forbedret sin boligsituasjon. I tillegg er det slik at utbygging av studentboliger vil bidra til å lette trykket i hele boligmarkedet. Dette krever aktiv oppfølging av de konkrete byggeprosjektene som er under planlegging. Det må også klargjøres tomter for nye studentboligprosjekter med tanke på utbygging både i denne og neste bystyreperiode. Der det gis åpning for det, bør man se på muligheten for å justere diverse lovpålagte krav opp imot studentenes boligbehov. Byrådet må ta initiativ overfor staten for å få fjernet kostnadstaket og få en økning av tilskudd/lån fra Husbanken. Venstre ønsker også at studentboliger må bli et eget reguleringsformål i loven.

«Vårt hovedbudskap er at det må bygges mer i hele byen.»

I Oslo og Akershus har vi fått til en kraftig oppbygging og styrking av kollektivtransporten. Dette har skjedd gjennom en langsiktig, målrettet og systematisk innsats. Det er denne tenkingen som må være rettesnor også for boligpolitikken i Oslo og osloregionen. Dette krever lokalt, regionalt og statlig samspill for å sikre bolig og byutvikling med stort volum og høy kvalitet.

KLIMA:

Tør vi ta opp stadig mer olje?

DEBATT

BENTE BAKKE

Miljøpartiet De Grønne

For ikke veldig mange år siden trodde ekspertene at olje- og gassreservene ville ta slutt og at vi derfor måtte se oss om etter nye energikilder. Man så for seg utvikling av en rekke fornybare energikilder og et bedre samfunn med mindre forurensning, hvor vi kunne unngå farlige klimaendringer.

De senere årene har oljeindustrien gjort nye funn av enorme fossile energireserver. Tjæresand, skiferolje og skifer-gass ser ut til å finnes over hele verden, og nye, store funn av olje og gass blir gjort i Arktis og andre havområder. Norske Statoil er engasjert i det sårbare Barentshavet, i tjæresand i Canada og skiferolje i USA, begge deler såkalt ukonvensjonelle kilder. Disse fører til

lokal forurensning og miljødeleggelser ved siden av store klimagassutslipp.

Tør vi virkelig ta opp mer olje? Dagens ekstremvær med hetebølger og tørke eller store nedbørsmengder og flom blir av stadig flere forskere koblet til klimaendringer på grunn av menneskeskapte utslipp av klimagasser. Denne sommeren ligger det an til alvorlig avlingssvikt over store deler av verden. Oljeminister Ola Borten Moe sier at norsk oljeindustri må fortsette sitt høye aktivitetsnivå for å bidra til å dekke verdens energibehov og løfte folk ut av fattigdom. Men fattige menneskers første og største behov er mat. Oljen til Borten Moe kan ikke fylle magene deres når avlingene svikter på grunn av klimaendringer.

Verden trenger ren og fornybar energi, og folk trenger mat. Den verdensomspennende avlingssvikten er meget urovekkende, også for oss i Norge. Våre egne avlinger var redusert i fjor og

ligger an til å reduseres også i år. Vi har penger til å kjøpe mat på verdensmarkedet, men om noen år kan vi risikere å bruke oljepengene våre til å ta maten ut av munnen på sultende mennesker i fattige land. India har allerede i år varslet at det kan bli restriksjoner på eksport av ris, hvete og sukker.

Borten Moe er også energiminister, og han burde aktivt støtte norske prosjekter for utvikling av ny, fornybar energi i stedet for å fortsette råkjøret med å øke utvinningen på norsk sokkel. Dette gjør det ikke bare umulig å nå målene i regjeringens klimamelding. Lønnspresset i norsk økonomi blir for stort og til alvorlig skade for norsk landbasert industri, som våre barnebarn skal leve av i framtida.

Kloden vår og livet på jorden roper høyere og høyere om hjelp. Hvor lenge tør regjeringen og norske politikere å svare på ropene ved å pumpe opp stadig mer olje?

Ønsket krimbølge fra Øst-Europa?

■ ULF LEIRSTEIN

Storingsrepresentant Frp

Så kom nyheten vi har ventet på. Kriminalitet har gått ned. Dessverre er det ikke den norske statistikken som viser en nedgang. Kriminaliteten er redusert i Litauen. Årsaken er, ifølge litauiske myndigheter, at det er så lukrativt å begå kriminalitet i Norge at kriminelle litauere heller reiser hit. I norske fengsler er cirka en tredjedel utlendinger. Det er derfor ingen nyhet at andelen kriminelle fra andre land øker. Bare siden 2006 er andelen utenlandske statsborgere doblet blant innsatte i varetekt og domssoning i Norge. Regjeringen har ikke gjort noe for å hindre denne uholdbare utviklingen.

Siden situasjonen stadig blir verre bør snart norske myndigheter våkne. FrP har foreslått egne soningsplasser for kriminelle utlendinger, som har en lavere standard enn øvrige fengselsplasser. FrP har foreslått at flere må sendes tilbake til sine hjemland for soning, slik at norske skattebetalere ikke får regningen for en feilslått kriminalitetspolitikk. Politiet i Litauens nest største by har helt rett når de sier at Norge bør sende de kriminelle fra Litauen hjem for soning der. – Våre fengsler er langt tøffere, og ville holde folk fra å begå ny kriminalitet, uttalte politibetjentene i Kaunas til norske medier. Jeg er helt enig.

FrPs forslag har blitt nedstemt av de andre partiene i Stortinget. De synes kanskje synd på de kriminelle utlendingene? Trolig må vi vente på et regjeringsskifte høsten 2013. Får bare håpe at de kriminelle utlendingene ikke har blitt norske statsborgere innen valget. For da vil de stemme rødgrønt.

Byer i Syria

■ OLAF JENSEN

Norske medier har knapt kunnet nevne Aleppo i det siste, uten å presisere at det dreier seg om «Syrias største by». I utenlandske medier finner jeg den samme presiseringsiveren, men der er Aleppo like konsekvent «Syrias nest største by». Wikipedia opplyser at Aleppo med 2,15 millioner innbyggere er «Syrias største by». Samme Wikipedia forteller at landets hovedstad Damaskus har 3,5 millioner innbyggere. Fra skolen mener jeg å huske at 3,5 millioner er mer enn 2,15 millioner?

Humanistisk eller kirkelig gravferd

■ KNUT SAND BAKKEN

Human – Etisk Forbund (HEF) averterer jevnlig om humanistisk gravferd. Organisasjonssekretæren vil være behjelpelig med gravferdens innhold. Dette ser jeg positivt på. Det er naturlig at HEF har gravferder. Det som har forundret meg er at de ikke har flere. Som menighetsprest gjennom mange år har jeg av og til spurt pårørende om det ikke hadde vært riktig å velge humanistisk gravferd. Det hadde kanskje vært den avdødes ønske. Jeg vil selvsagt ikke hindre noen fra å velge kirkelig gravferd. Det er en tillits-erklæring at nesten 95 prosent velger det når bare cirka 80 prosent er medlemmer. Såkalt «livssynsneutralitet» vil sikkert etter hvert få større oppslutning i folket. Og vi skal møte mindretallet med respekt. Men når så mange som 90 prosent velger kirkelig gravferd, kan det tyde på at de fleste fremdeles trenger kirken når det virkelig røyner på.